

DE 'UNICA' IN EVIAN

De internationale smalfilmwedstrijd,
besproken door de voorzitter van de jury,
Ir. W. Brusse, Amsterdam

Een gedeelte van de jury.

U zult zich afvragen, waarde lezer, wat voor nut het heeft u thans nog een verslag voor te zetten van een congres dat al een klein halfjaar geleden heeft plaatsgevonden en dat dus alle actualiteit mist. Uiteraard heb ik mijzelf deze vraag eveneens voorgelegd, en ben tenslotte tot de conclusie gekomen dat er toch zoveel interessants over te vertellen valt dat zowel de redactie van SMALFILM als ik meenden u dit niet te mogen onthouden.

U herinnert zich ongetwijfeld de moeilijkheden die in vorige jaren waren gerezen door het feit dat de Engelsen zich niet met bepaalde procedures konden verenigen die tot besluiten hadden geleid waar ernstige bezwaren van hun kant tegen bestonden. De meningsverschillen liepen zo hoog dat Engeland meende zich uit de UNICA te moeten terugtrekken, wat ongetwijfeld de aansluiting van tot het Engelse Gemeenbest behorende landen bemoeilijkt zo niet onmogelijk gemaakt zou hebben en waardoor het gevaar van een splitsing van alle amateurs over de gehele wereld in twee kampen angstig dichtbij kwam. Welnu, dit was wel het laatste wat de UNICA-bestuurders wensten. Men heeft zich dus op veler-

lei wijzen beijverd dit onheil af te wenden. Men is zelfs zover gegaan dat men de nieuwe statuten, die van alles de oorzaak waren, geheel heeft laten vervallen en weer is teruggekeerd naar de oude statuten van 1953. Daarna is een commissie benoemd die tot taak heeft in de loop van 1961 een voorstel tot statutenwijziging uit te werken wat dan in de eerstvolgende UNICA-vergadering (in Warschau midden augustus '61) zal worden behandeld. Hiermede heeft Engeland vrijwel geheel zijn zin gekregen en volgens de laatste berichten is het besluit tot uittreding dan ook herroepen. Dat is iets waar we allemaal blij om moeten zijn. Het enige wat nog te betreuren valt is de onnodige vertraging die de toch dringend nodige statutenwijziging door al dit geharrewar heeft opgelopen. De wedstrijd-voorwaarden, waar de amateur-definitie natuurlijk nauw mee samenhangt, evenals de zgn. „maagdelijkheidsclausule" zullen tegelijkertijd worden herzien.

Voor het eerst is de leiding van de UNICA in Duitse handen gekomen doordat de Heer Wilhelm Herrmann voor het jaar '60/'61 tot directeur van de UNICA is gekozen. En nu maar afwachten wat er uit de bus komt!

Een ander pikant nieuwtje was de aanvraag van de DDR (Oostduitsland) om als lid van de UNICA te worden toegelaten. Aangezien de Oostduitse Republiek door de meeste landen niet is erkend bestaat er voor de UNICA eigenlijk maar één soort Duitsers en zullen West- en Oostduitsland het eens moeten worden over een gecombineerde vertegenwoordiging bij de UNICA. De candidatuur van de DDR werd daarom aangehouden tot het volgende congres zodat tussen de beide helften van Duitsland intussen hierover overleg kan worden gepleegd.

Zowel organisatie als „entertainment" waren door de Franse federatie tot in de puntjes verzorgd. Trouwens, al bij een vorige gelegenheid (in Angers in 1955) hadden de Fransen bewezen zoiets uitmuntend aan te kunnen. Voeg daarbij nog de medewerking van het weer, dat als op bestelling mooi werd als het mooi zijn moest, dan kunt u zich indenken dat de bijna 200 congresdeelnemers een bijzonder genotvolle tijd beleefden. Tussen de vergaderingen en projecties waren een boottocht op het meer van Genève en een kabelbaan-excursie naar het Mont Blanc-gebied ingelast, terwijl er nog verschillende officiële en semi-officiële recepties werden gegeven, meestal gevolgd door maaltijden die de Franse keuken en kelder alle eer aandeden. Wij kunnen dit congres dus in alle opzichten geslaagd noemen, wat niet van alle

Ontvangst ten stadhuis. Dit is het oude woonhuis van de gebroeders Lumière, waar de burgemeester van Evian ons verwelkomde.

congressen die ik in de loop van de laatste zes jaar meemaakte kan worden gezegd.

Helaas minder geslaagd was het resultaat van onze Hollandse deelneming aan de wedstrijd. Er waren in totaal 63 films ingezonden door 18 landen, en wel 23 speelfilms, 20 genre- en 20 documentaire films. Van de 63 films waren er 12 op 8 mm, 1 op 9,5 mm en de rest op 16 mm opgenomen. Van de speelfilms waren er 4 in kleur, van de genrefilms 10 en van de documentaires 17.

Als Nederlandse speelfilm was 'Nacht in de avond' van den Besten, Harmsma en Stolk ingezonden. Hij werd 17e van de 23 met 50,26 punten (max. 100). De beste film in deze categorie: de Belgische film 'Dilemma' van de ook bij ons bekende Heer E. Wouters behaalde 73,60 punten, de laagste film in deze categorie had slechts 35,52 punten.

Hoe kwam het dat wij in deze categorie zo slecht uit de bus kwamen? Ter illustratie van de vrij algemene mening hierover kan ik het beste een stukje citeren uit het verslag dat één van mijn Duitse collega's voor filmvrienden maakten: 'Auch bei den Spielfilmen gab es den einen oder anderen Streifen, der ohne Gebrauchsanweisung einfach nicht zu verstehen war. So lautete z.B. bei dem aus den Niederlanden stammenden Film 'Nacht in den Abend' meine Eintragung im Notizblatt: 'Auto unfall? Mord? — nicht verständlich'. De meeste juryleden bleken de film niet te hebben begrepen, wat dus op een gebrek aan continuïteit wijst. In het bijzonder het moment ná de aanrijding, waaruit moet blijken dat het niet de bestuurder maar de aangeredene is die de benen neemt, was aan vrijwel ieders aandacht ontsaan, wat zeker op een tekort aan duidelijkheid is terug te voeren. Het enkele jurylid dat dit korte scènetje wél had opgemerkt begreep niet waarom het slachtoffer zich als een door de politie achtervolgde gedraagt. En om helemaal eerlijk te zijn... ik kon het hem niet verklaren omdat ik er zelf ook geen reden voor weet. Voor dergelijke teleurstellingen is maar één remedie: nóg beter in details de logica van het scenario doordenken en vastnagelen zodat de mogelijkheid van verkeerd begrip (of volslagen onbegrip) voor zover dat maar enigszins mogelijk is wordt uitgeschakeld. Dit geldt wel in hoogste mate voor de speel- en documentaire films. Voor genre-films die in grotere mate aan de fantasie van de toeschouwer appelleren kan in dit opzicht wel wat meer toegeeflijkheid worden betracht. Ik citeer weer mijn Duitse collega, ...die Gruppe der Fantasiefilme, in der sich die Filmamateure, wie man so oft hört, richtig austoben können. Das war allerdings auch in etlichen Filmen wirklich der Fall, so dass es beim Aufleuchten der Lampen nach der Vorführung immer gleich lange Beratungen darüber gab, was der Autor sich wohl dabei gedacht haben möge. 20 Filme wurden in dieser Gruppe gezeigt, aber nur bei wenigen gingen die Meinungen der Zuschauer nicht weit auseinander, dafür waren es eben Fantasiefilme!' Ziet u, dat mag toch bij een speelfilm beslist niet! Eerste vereiste daarbij moet zijn dat althans de loop der gebeurtenissen aan het einde van de film aan alle toeschouwers ondubbelzinnig duidelijk is gemaakt. Voor ons was het wel jammer omdat wij met de andere twee films beslist geen gek figuur sloegen. Brumsteede's 'Twee Etuden' werd negende van de 20 met 55,27 punten. Hoogste in deze categorie werd weer een Belgische film, nl. 'Raga to a Red Rose' van Wuyts en Kuypers, ons welbekend. Deze film haalde 67,00 punten en kwam dus niet voor een eerste prijs in aanmerking. Zelf had ik deze film maar 56 punten toegedacht, waarmee hij bij mij op de twaalfde plaats kwam. Om u een idee te geven hòe ver

de beoordelingen der juryleden uit elkaar liepen: het hoogste aantal punten dat door enig jurylid aan deze film werd toebedeeld was 90 en het laagste... 48. Een verschil van maar liefst 42 punten! Bij Brumsteede's film varieerden de cijfers van 29 tot 70. De laagste film in de genre-categorie haalde 39,60 punten.

Onze inzending voor de documentaire klasse, v. Hillo's 'De grote Lijn' werd achtste uit 20, met 58,40 punten waarmee dit tevens de best geklasseerde film van de Hollandse inzending was. Eerste in deze categorie werd een Franse film 'Heliotechnie' van Robin, een prachtige kleurenfilm die het modeleren van Venetiaans glaswerk als onderwerp had. Deze film haalde 73,80 punten. De hoogste beoordeling van v. Hillo's film was 81, de laagste 40! De laagste film in deze categorie haalde gemiddeld slechts 36 punten. Het gevolg van de zeer uiteenlopende beoordelingen door de (in dit geval 15) juryleden is, dat aan het eindresultaat slechts een betrekkelijke waarde mag worden toegekend. Dit is nog eens duidelijk aangetoond met een voorbeeld dat een Franse filmcollega in het laatste nummer van 'Ciné Amateur' heeft uitgewerkt en dat interessant genoeg is om in dit verband te vermelden. Onze Franse collega, de Heer J. M. Galcéran, gaat ervan uit dat het juryresultaat bij een wedstrijd als die van de UNICA geheel automatisch moet kunnen worden berekend. Het is een praktische onmogelijkheid zegt hij, om, zoals bij de laatste UNICA-wedstrijd, 63 films met 15 juryleden na afloop van de projecties te gaan bespreken. Dat zou dagen, zo niet weken vergen en die zijn nu eenmaal niet beschikbaar. Anderzijds is de methode zoals die nu wordt toegepast (wiskundige bepaling van het gemiddelde van alle jurycijfers voor elke film) misleidend, wat hij als volgt aantoonde: Stel eenvoudigheidshalve dat er twee films worden beoordeeld door zeven juryleden. De beoordeling ziet er als volgt uit:

Jurylid no.	1	2	3	4	5	6	7
Film A	73	74	75	73	74	65	62
Film B	68	69	70	71	72	85	94
Gemiddelde uitkomst Film A	496 : 7 = 70,85						
Film B	529 : 7 = 75,57						

U ziet dat de verschillen tussen de individuele beoordelingen voor elke film niet meer dan resp. 13 en 26 punten bedragen. Hierboven heb ik al laten zien dat in werkelijkheid de verschillen als regel groter zijn. Volgens deze berekening, die momenteel bij de UNICA-wedstrijden wordt toegepast komt dus film B als eerste uit de bus en film A moet met de tweede plaats genoegen nemen. Bekijkt men de beoordelingen der individuele juryleden nu eens wat nader, dan ziet men direkt dat van 5 van de 7 juryleden Film A beter vinden dan film B en slechts 2 film B beter vinden dan A. Voor film B is het juist omgekeerd: 5 juryleden vinden deze film minder dan A en slechts 2 vinden hem beter! Het wiskundig berekende resultaat is hier dus duidelijk in strijd met de mening van een grote meerderheid van de jury! Er is een kleine minderheid die zijn mening aan de grote meerderheid dwingend oplegt, wat zeker niet strookt met onze democratische principes.

Bij het vaststellen van de beste film van de UNICA-wedstrijd is dit geval reeds herhaaldelijk voorgekomen, en ik ben er wel haast zeker van dat het ook bij de NOVA-wedstrijd voorkomt, hoewel daar aperte onjuistheden meestal door discussie kunnen worden uitgeschakeld.

Om nu beslist foutieve eindwaardering te vermijden en tevens de invloed van abnormaal hoge zowel als abnormaal

lage waarderingen te elimineren stelt onze Franse collega de volgende zeer ingenieuze oplossing voor:

Na afloop van de projectie stelt ieder jurylid voor zichzelf de volgorde van de beoordeelde films per categorie vast. Daarvoor kan hij gebruik maken van de cijfers die hij de films direct na de projectie heeft toegekend. De z.i. beste film geeft hij 1 punt, de één na beste 2 punten, de derde 3 punten enz. Deze lijst wordt ingeleverd en nu worden voor iedere film de toegekende punten opgeteld. De *Beste* film is dan die met het *laagste* aantal punten, de eerstvolgende hogere is no. 2 enz. Als men van mening is dat geen der films in een categorie een eerste prijs verdient dan begint men met 2 punten onder vermelding: Geen eerste prijs. Eventueel kan men dit uitbreiden met: geen tweede prijs, en zelfs kan men van mening zijn dat er geen derde prijs inzit. Blijkt een meerderheid van de jury deze mening te zijn toegedaan, dan worden deze prijzen dus niet toegekend.

Passen we dit systeem nu eens op ons eerste voorbeeld toe dan zien we dat film A 9 punten krijgt en film B 12 punten. Nu is dus film A in overeenstemming met de meerderheid van de jury eerste geworden en B is tweede. Ik geloof dat het van groot belang is om dit systeem een kans te geven omdat tal van storende onrechtmatigheden ermee worden geëlimineerd wat de juistheid van de beoor-

deling ten goede komt. Misschien bij onze eerstvolgende nationale wedstrijd?

Tenslotte nog iets over de hoogst geklasseerde films. Ik genoot de eer tot voorzitter van de jury te worden gekozen. Het was een twijfelachtig genoeg, omdat er een bijzonder moeilijk geval ter tafel kwam. Polen had een film over Auschwitz ingezonden in de documentaire klasse en de UNICA-secretaris die, onraad vermoedende, de film van te voren had gedraaid, meende dat deze teveel politieke tendenzen bevatte om door de UNICA te kunnen worden geaccepteerd. Een afwijzing zou echter op een zodanige wijze moeten geschieden dat het inzendende land zich niet beledigd kon voelen. Een aardige puzzle die mij zo maar even in de schoot werd geworpen. We hebben de film gedraaid alleen voor de jury, dus zonder publiek. Het was een goede film maar de anti-Duitse, of liever de anti-Nazi tendens lag er uiteraard duimendik op. Een meerderheid van de jury was het met de secretaris eens dat de film derhalve niet mee zou kunnen doen en na langdurig overleg werd besloten aan de Poolse gedelegeerde te laten weten, dat de film ongetwijfeld belangrijke merites bezat doch dat de jury hem, gezien de doelstellingen van de UNICA, tot haar leedwezen niet kon accepteren voor de wedstrijd. Waarmee kool en geit werden gespaard.

(Wordt vervolgd)

Als laatste wil ik nog eens op het grote belang van de internationale ontmoetingen zoals de UNICA-congressen wijzen. Zij zijn met niets te vergelijken wat betreft het leggen van contacten met filmers uit andere landen, het verruimen van onze opvattingen op het gebied van de amateurfilm en het opdoen van waardevolle ervaringen. Deze samenkomsten van mensen van verschillende nationaliteiten met een gemeenschappelijke belangstelling vormen een belangrijke bijdrage tot verbroedering tussen alle volkeren. Misschien mag dit aanleiding zijn tot een grotere belangstelling van de kant van de Nederlandse amateurfilmers voor wat er buiten ons eigen land op het terrein van onze hobby gebeurt!